

EPERJESI LAPOK

Előfizetési árak:
 Egész évre . . 12 K.
 Félévre 6 K.
 Negyedévre . . 3 K.
 Hirdetési díj: Egyhasábos
 petitsor egyszeri hirdetése
 15 l. Közlemények sora 40 l.

**POLITIKAI, TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI,
 KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP**

**Az Eperjesi Széchenyi-körnek, az Eperjesi Magyar Védőegyesületnek
 és az Eperjesi Kereskedők Társulatának hivatalos közlönye.**

**Szerkesztőség és
 kiadóhivatal:**
Kósch Árpád
 könyvnyomdája
 Eperjes, Fő-u. 59.
 Telefon-szám 16.

A közönséghez!

Büszkeséggel töltött el mindnyájunkat az, hogy a vármegye lakossága mekkora szeretettel és áldozatkésztséggel könnyítette meg nagy adományaival a sebesültek ápolásának munkáját. A hazaszeretnek, a felebaráti szeretetnek ezek a művei méltó társaivá tették az otthonmaradottakat a harctéren dicsőn küzdő fiainkhoz. Úgy reméltük, hogy lakosságunk a jótékonyság ezen munkáin kívül nem vesz közvetlen részt a háború mozgalmában. Ma azonban a harctéri helyzet magával hozta, hogy vidékünk egy része a háborús események színhelyévé lett s nem lehetetlen, hogy lakosságunk jelentékeny részének azok a megpróbáltatások jutnak osztályrészül, amelyek velejárnak azzal, ha valamely vidék a hadviselésnek közvetlen színtere.

Bár bízom a jó Istenben, hogy e megpróbáltatásokat távol tartja tőlünk, mégis meg kell tennem azokat az intézkedéseket, amelyeket a súlyossá vált helyzet föltétlenül megkíván. Nem akarom a szigor szavát hallatni, bár úgy a hatóságoknak, mint a katonaságnak módja van arra, hogy a legerősebb eszközöket alkalmazhassa. De vármegyém lakosságát nem akarom megsérteni annak föltételezésével, hogy ily rendszabályokra szükség volna. Tudom és bízom benne, hogy azok a hazafias érzések, amelyeknek önként annyi szép és fényes tanújelét adták e nehéz napokban, annál erősebbek és keményebbek lesznek, mint a vas, ha a tűzben acéllá edződik. Itt csupán útmutatást kívánok arra adni, miként szükséges viselkedniök és cselekedniök, hogy a katonasággal, a mi katonaságunkkal, mely mindnyájunk életét és vagyonát vére hullásával védi, s amelynek fiaink és testvéreink is tagjai, egy testté, egy lélekké váljanak, annak az életét a súlyos harcokban megkönnyítsék, azt a betegségek, vesztélyektől mindenben megóvják. Minél inkább együtt érez a lakosság a katonasággal, annál könnyebb, annál hatalmasabb lesz a győzelmünk, annál kevesebb megpróbáltatásnak leszünk kitéve, annál könnyebben fogja a haza a lakosság azon részének bajait, kárait, amely érte szenvedett, orvosolhatni.

Mindenkinek saját maga s egyszersmind a haza iránt való kötelessége a katonaságot mindenben a legmesszebbmenőleg támogatni. Ezért a lakosságot a következőkre hívom föl:

Katonáinknak — különösen a mostani fagyos időben — sokszor emberfeletti fáradsalmakat kell elviselniök. Képzeljük el már most, mily kínosan eshetik nekik, ha lakott helyre érkeznek s a lakosság nem támogatja őket, hogy minél gyorsabban tető alá, meleg helyre juthassanak. Épp azért elrendelem, hogy amennyiben a községbe beszállásolandó katonaság érkezik, az előljáróság azonnal jelenjék meg s a lelkeszt, tanítót vagy egyéb tanult embert is kérjen föl a közreműködésre. S kérem az egész lakosságot, tekintsék az ily beszállásolást egyúttal emberbaráti és hazafias kötelességnek s gondolják meg, hány katonánk egészsége, harcképessége függ a gyors és szives elszállásolástól.

Szükségesnek tartom azt is, hogy elegendő fakészlet minden községben legyen, hogy katonáink azonnal melegeghessenek.

Szükséges az is, hogy az összes élelmiszer-, takarmány- stb. készletekről a községi előljáróságnak teljes és biztos tudomása legyen, hogy kérdés esetén a katonai parancsnok azonnal felvilágosítást kapjon. A katonaság a legszigorúbban bünteti a kártételeket, s ha ilyenek itt-ott mégis előfordultak, az gyakran azért történt, mert a katonaság felingerült azon, hogy a lakosság eltitkolta a készleteit. Epp azért igen helyesnek tartom, hogy ha valahol valamely csapat megjelenik, az előljáróság, illetve a lakosság azonnal kérdezze meg a parancsnokot, vajjon nincs-e

a katonaságnak szüksége valamire. Ilyen módon a katonaság és lakosság között testvéri egyetértés lesz s annak mindkét fél nagy hasznát fogja venni.

Szükséges továbbá, hogy ha valamely parancsnok a lakosságot arra figyelmezteti, hogy a község a tűzvonalba jut, a lakosság onnan a csata idejére oly távolságra menjen el s lehetőleg állatait is elhajtsa, amilyenre azt a parancsnokság szükségesnek tartja. Szükségesnek tartom továbbá, hogy a község az állandó éjjeli őrségre vonatkozó rendelkezéseket úgy a hadviselés, mint a saját jól felfogott érdekében a legszigorúbban és legpontosabban tartsa be.

Rendkívül fontos végre, hogy az előljáróságok a községek lakosságát szervezzék a tekintetben is, hogy a hírszolgalatot éjjel-nappal ellássák s mihelyst valami gyanúsat tapasztalának, azt legközelebbi katonai hatóságunknak azonnal jelentsék be.

A községek gondoskodjanak arról, hogy a legsúlyosabb sebesültek és betegek részére megfelelő férőhely legyen készenlétben s azt, ha lehetséges, jól előre be is rendezzék. Sebesültjeink és betegeink részére nagy áldás, ha a közelben meleg szobához jutnak, ahol legalább első fáradaimaikat kipihenhetik, első segélyhez juthatnak. A csaták közelében lévő községek lakossága pedig tartsa legfőbb hazafias és felebaráti kötelességének, hogy a sebesültek ápolása, szállítása stb. körül segítkezzen.

Eltekintve azon esetektől, amikor a város vagy község a harcokba beleesik s azt a katonaság kiüríti, vagyis a lakosságnak teljes eltávolítását elrendeli, a lakosság érdeke azt kívánja, hogy azok, akik azt megtehetik, el ne távozzanak otthonaikból. E tekintetben természetesen tanácsot nem adhatok, föl kell azonban említenem, hogy az ellenség az eddigi tapasztalatok szerint majdnem kizárólag ott pusztított, ahol bezárt lakásokat talált. Úgy vélem tehát, a közönség zöme nem cselekszik hazafias kötelessége ellen, ha a veszéllyel szembenézve, otthonában marad, s ezáltal a nemzeti vagyon egy részét megkíméli, másrészt megmenti az ország többi részét a gazdasági hátrányoktól, amelyeket a menekülők túlságos nagy száma okozhat.

Lakosságunk hazaszeretete és szép áldozatkésztsége, melyet a háború folyamán tanúsított, s biztosan tudom, a mostani nehezebb viszonyok között is tanúsítani fog, kötelességévé teszi az ország minden hű fiának s elsősorban azoknak, akiknek az ügyek vezetése és irányítása a kötelességük, hogy népünket megpróbáltatásában el ne hagyják. Azoknak nevében is, akik az ország kormányzatának élén állanak, ünnepélyesen ígérem, hogy a magyar haza mindent meg fog tenni arra, hogy mindenkinek jogos kára megtérüljön, senkinek tűzhelye a nyomorúság miatt kihülten ne maradjon, s megsemmisült otthona szében épülhessen fel, mint a milyen volt.

Ha pedig — a mit Isten ne adjon — a háború esélyei bárkit is hajléktalanná tennének, a hatóságoknak legelső kötelességük lesz azokat oly módon elhelyezni, hogy szükségét lehetőleg ne szenvedjenek. A hatóságok buzgalmaí siker azonban csak akkor koronázhatja, ha az ellenségtől nem érintett községek lakossága is megteszi kötelességét s nem mint hivatlan idegeneket, de mint szeretett honfitársakat fogadja s látja el azokat, akik arra reászorulnak. Meg vagyok győződve arról, hogy derék népünk meg fogja tenni e részben is kötelességét!

Törhetetlen hitünk a jóságos Istenben, hogy a győzelmet a mi igazságos ügyünknek, az emberiség békéje, jóléte és

szabadsága szent ügyének fogja adni, az elnyomás, az emberi nyomorúság s a békebontás fő okozója fölött. Megrendíthetetlen bizalmunk a mi dicső hadseregünkben, mely az önfeláldozásnak és hazaszeretetnek páratlan nagyságával szerezte meg a jogot a sikerre. A megpróbáltatások napjai el fognak mulni, s az

édes haza, melyért fiai annyi áldozatot hoztak, ismét egyesít mindnyájunkat a boldog békességben!

Eperjes, 1914. december 1-jén.

Szinyei Merse István,
főispán.

Gróf Tisza István miniszterelnök főispánunkhoz e hó 2-án a következő táviratot intézte:

„Miután úgy értesülök, hogy a kárpáti szorosokban folyó harcok hírére a vármegye lakosságának tetemes része menekülni készül, felhívom méltóságodat, igyekezzék a helyi lapok útján s más alkalmas módon meggyőzni a közönséget ezen eljárás hátrányairól és veszélyeiről. Eltekintve attól, hogy remélhetőleg rövid idő alatt vissza fogjuk verni ezt a második orosz betörést is, azon városok és községek lakossága is, a mely esetleg ki lesz téve az orosz megszállásnak, sokkal jobban jár, ha otthonában marad. A multkori orosz betörés alkalmával is kitént Máramarosszigeten, hogy főleg az elmenekült lakosság vagyona van pusztításnak kitéve, az otthonmaradot-

taknak nemcsak személyét nem bántották, de vagyonát sem dúlták fel.

Azokat a nem katonaköteles lakosokat tehát, a kik bevárják az orosz megszállást és nyugodtan viselik magukat, kevesebb károsodás fenyegeti, holott a menekülők télvíz idején s a mai drágaság mellett előreláthatólag súlyos nélkülözéseknek és szenvedések lesznek kitéve. Mindezek alapján, úgy ahogy a porosz kormány Kelet-Poroszországban tette, a magyar kormány is nyugodt maradást tanácsol a lakosság mindazon tagjainak, akiknek valamely különös okuk nincs az ellenség haragjától félni.

Felkérem méltóságodat, hogy e sürgönyöm tartalmát a vármegye területén lévő katonai parancsnokságokkal is közölni sziveskedjék.“

Táviratok.

Budapest, december 4.

A „Budapesti Tudósító“ jelenti: **A kárpáti szorosokban nagyobb harc nem volt. Az ellenség úgy Zemplénben, mint Sárosban visszavonulóban van, úgy, hogy ma már e két vármegyének is csak igen csekély határszéli részei vannak az ellenség kezében.**

Budapest, december 4.

A déli hadszíntérről jelentik hivatalosan: **Belgrádot tegnap ünnepélyesen birtokunkba vettük. Csapatunk a harcfront északi részében küzdelem nélkül húzódnak előre, miközben tegnap 300 szerbet foglyul ejtettek. Arangyelováctól nyugatra és délnyugatra előrenyomuló csapatainkkal nagyobb ellenséges erők szállnak szembe s heves támadásokkal, amelyeket mind visszautasítottunk, a szerb hadsereg visszavonulását igyekeznek fedezni.**

Budapest, dec. 4. (Hivatalos, érkezett délután 5 ó. 20 p.-kor.)

A tegnapi nap a Kárpátokban, Nyugatgaliciában és déli Lengyelországban általában nyugodtan telt el. Északi Lengyelországban a harcok még folynak.

HÖFER s. k.

Budapest, dec. 4. (Érk. délután 2 ó. 15 p.-kor.)

Az ötödik hadsereg parancsnoka, Frank gyalogsági tábornok tegnap az alábbi sürgönyt intézte

Ófelségéhez: „Belgrád, 1914. dec. 3. Abban az ünnepélyes pillanatban, amelyben megadatott nekünk, hogy a belgrádi várra a császári és királyi Felsőged dicsőséges zászlóját tűzhessük ki, az összes fegyveres erőnek minden részéből e dicső jelvény körül egybegyűlt küldöttsége nevében kérem Felsőgedet, kegyeskedjék megengedni, hogy lelkes hódolatunkat legalázatosabban bemutathassuk. Frank gyalogsági tábornok.“ A táviratra Ófelsége ma Frank tábornokhoz az alábbi sürgönyt intézte: „A belgrádi várra kitért zászlónkra feltekintő hű harcosok hódolatát örömmel fogadva, megindult szívvel emlékezem meg derék, kitűnően vezetett balkáni haderőimről. Az ő hősi harcainak köszönhető Belgrád birtokbavétele is. Ferencz József.“

Berlin, december 4.

A nagy főhadiszállás jelenti: **A nyugati hadszíntéren Flandriában a franciáknak csapatunk ellen intézett támadásait ismételten visszavertük. Hasonlóképpen Altkirchtől délnyugatra a franciák jelentékeny veszteséget szenvedtek.**

A keleti hadszíntéren a Mazuri-tavaktól keletre az ellenséges támadásokat visszavertük, miközben az oroszoknak nagy veszteségeket okoztunk. Lengyelországban offenzívánk normálisan halad előre.

HIREK.

Kitüntetés. Ófelsége *Bilimek* Hugót, a 18-ik tábori ágyúszred ezredését, az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásáért a hadiékítménnyel díszített 3. osztályú vaskoronarenddel tüntette ki.

Magyar istentisztelet. Vasárnap, dec. 6-ikán d. e. 10 órakor az evangélikus templom új oltárának felavatása alkalmából *magyar istentisztelet* lesz.

Értesítés. Az eperjesi m. kir. állampénztár dec. 4-ikén újból megkezdte működését.

Kávé, saját pörkölésű, különböző nemes fajokból összeállított keverék; Gerbeaud, valamint Sarotti-cukorkák, kir. udvari pinceborok csakis *Bein* Simon eperjesi csemegekereskedésben kaphatók.

Faragó József, városunk polgármestere d. e. 3-ikán az alábbi két felhívást bocsátotta ki: „Felkérem az üzlettulajdonosokat, hogy üzleteiket azonnal nyissák ki, nehogy kénytelen legyenek karhatalommal felnyitni, mely esetben *semmi felelősséget nem vállalok* az üzletben lévő árúkért.“ — „Felhívom a kocsmárosokat és vendéglősöket, hogy *üzleteiket azonnal nyissák ki,* mert

az üzlet ki nem nyitása a *kimérési engedély bevonását vonja maga után.*“

Teljes lakásberendezések *Gottlieb Leo* Butor Ipar Vállalatánál, Eperjes, Fő-utca 22. sz. Telefon 152.

Az eperjesi Vöröskereszt-egyesületbe nov. 28-ikától dec. 2-ikéig a következő adományok érkeztek: 150 kor.-t: bátfai határrendőrség; 40 kor.-t: Berzeviczy Béla és neje Hám-bor, koszorúmegváltás; 25 kor.-t: miniszteri ki-rendeltség tisztikara dec. hóra; 20 kor.-t: Telts Kornél. — Mindezekért az adományokat az Egyesület nevében köszönetünket fejezzük ki. Eperjes, 1914. dec. 5. Özv. *Semsey* Boldizsárné elnök, *Tahy* Józsefné elnök, *Dúsz* Mária h. elnök, *Roskoványi* Miklósné h. elnök, *Vogel* Béla pénztáros.

Keztyűs és kötszerész, László és Társa, Kassa, Fő-utca 83. Orvosi műszerek és beteg-ápolási cikkek raktára. :: Vidéki megrendelések titoktartás mellett.

Legjobb minőségű férfi fehérneműek *Ambrózy Bélánál.*

Felelős szerkesztő: *Dvortsák Győző.* Kiadótulajdonosok: *Koós E. nő és Frigyes*

Nyomatott Kósch Árpád könyvnyomtató-intézetében, Eperjesen.

**A LEGSZEBB
KARÁCSONYI
LEVÉLPAPÍR**

izléses dobozokba töltve,
dobozonkint 3 K-tól 20 K-ig
NAGY VÁLASZTÉKBAN

Kósch Árpád
papirkereskedésében. ::

ER

Előfizetési ár
Egész évre
Félévre
Negyedévre
Hirdetési díj: Egyhe-
pettsor egyszeri hír-
15 l. Közlemények so-

Az oroszok

Amidőn e so-
mely vármegye
kon túl van. A
sokban a főisp
sával a közigaz
szolgálat megk
nyugalom helyr
térni rendes k

Hadvezetőse
oroszt a Kárpá
mozdulataival
sietve hagyja e

Az oroszok
megyénkbe Al
vonultak be Ba
pütkösdi király
a dec. 8-ikáró
kültek el sietve
nagy része ottho
ket, a közigazg
a következő na

Sárosvárm

az 1913/

írta dr.

Tanulmányi elő-
hatunk nagyobb e
tüntetett eredmé-
lagtól nem távol
egyetlen középisko
tekintetbe vesszük
191% volt a gim-
szágos százaléka),
annak figyelembev
iskolák anyaga na
rétegekből s olya
melyek a dolog
legjobb akarat me-
ziumi tanuláshoz
adni, s ha meggo
a tanításnál a tan-
kel is meg kell kü-
ményeivel minden
elégedve. Igaz, hog
sem állottak a jó
a kir. kath. főgimn
ben a törvényes ma

Ne fel

WOHI